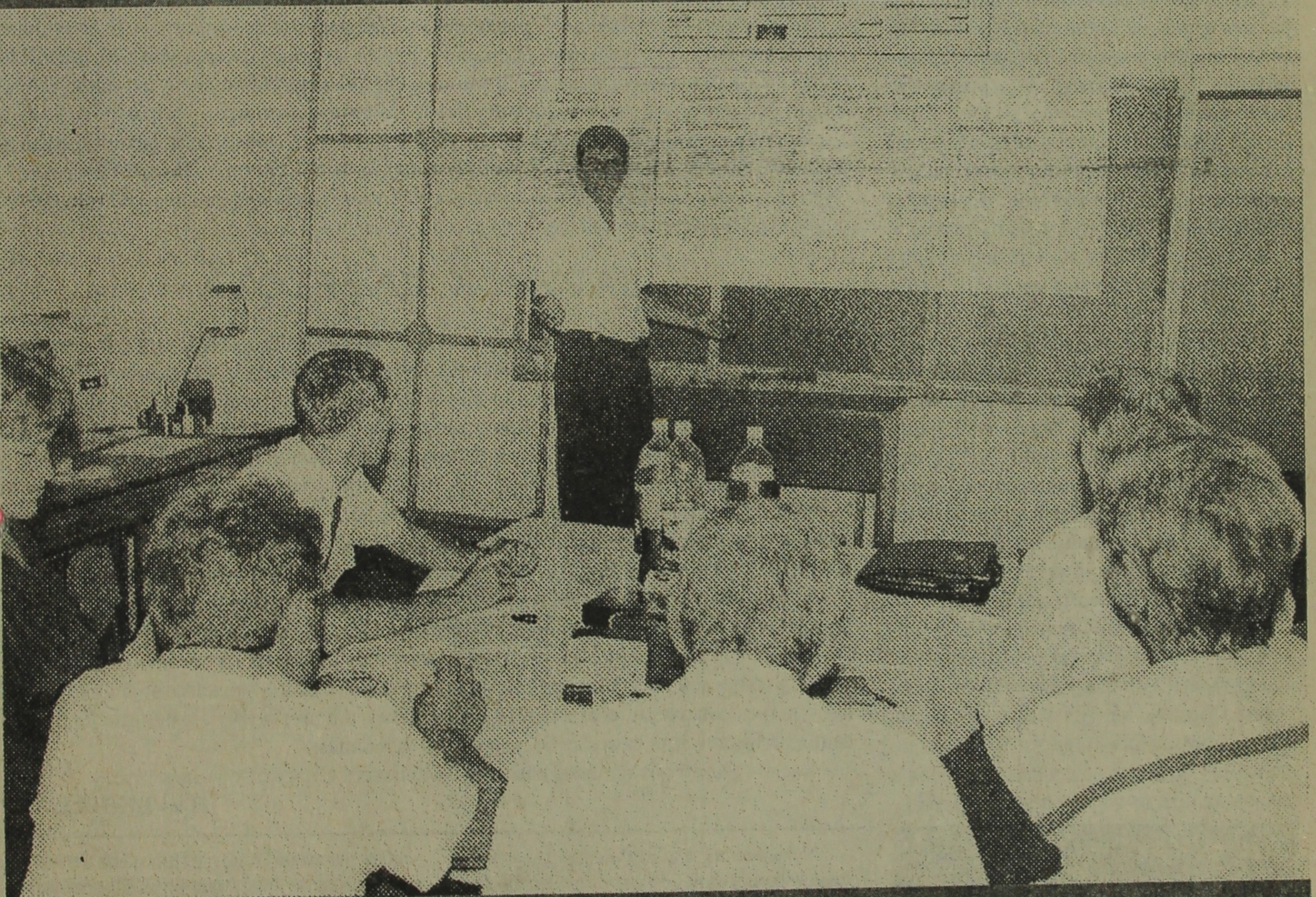

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

2 ЛИПНЯ 1999 РОКУ ЧЕРГОВИЙ
ВИПУСК У СУМСЬКОМУ
ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

**ВІТАЄМО З ЦІЄЮ ПОДІЄЮ
СТУДЕНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА
СПІВРОБІТНИКІВ!**

ВИБОРНА ХРОНІКА

У ВЧЕНІЙ РАДІ СУМДУ

Спочатку відбулася конференція трудового колективу СумДУ, на якій вирішувалося питання про рейтинг претендентів на посаду ректора університету. Їх було двоє — Ігор Олександрович Ковальов і Валерій Миколайович Середенко. Підсумки таємного голосування виявились такими: 132 (з 167) "за" І.О.Ковальова, 11 — "за" В.М.Середенка. На конференції були присутні представник Міністерства освіти, начальник управління науково-педагогічних кадрів В.П.Погребняк і представник облдержадміністрації, начальник обласного управління освіти В.Ф.Живодьор. Після цього, згідно з відповідною процедурою, у травні в Міністерстві освіти України відбулося засідання конкурсної комісії, до складу якої увійшло і 5 університетівців. Вона також рекомендувала на посаду ректора Сумського державного університету професора І.О.Ковальова.

26 травня Колегія Міністерства освіти, зваживши на рекомендації конкурсної комісії і голови Сумської облдержадміністрації пана Щербаня, прийняла рішення про призначення І.О.Ковальова на посаду ректора СумДУ.

Включився наш університет і в ще одну виборну кампанію — на конференції трудового колективу претендентом на кандидати у Президенти України висунуто нинішнього главу держави Л.Д.Кучму. Загалом, за повідомленнями преси, в Україні Леоніда Даниловича в Президенти висунуло 233 організації. Одні це повідомили з захопленням, інші з цього, з такої одностайності, відверто поглузували.

Ми звернулися до кількох членів університетського колективу з проханням хоч щось сказати з приводу висунення колективом Президента. Всі з них визнали краще промовчати. Просто нагадували, що в 1994 році вже наш колектив висовував кандидата на голову обласної Ради...

ІНФОРМУЄ

прес-служба федерації профспілок України

АНТИНАРОДНА ПОЛІТИКА

Делегати конференції трудового колективу відкритого акціонерного товариства "Дніпропетровський металургійний завод ім. Комінтерна" звернулися до вищих посадових осіб держави з вимогою змінити здійснюваний нині економічний курс.

На черговому засіданні розглядалося чотири такі питання:

- про стан роботи по забезпеченню безпечних умов праці і протипожежної безпеки в університеті;
- про кандидатуру завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб;
- подання на присудження вченого звання доцента;
- про видання навчальних посібників.

По першому питанню слухали А.О.Щеглова, завідувача відділу охорони праці. Він ознайомив з результатами комплексної перевірки стану безпеки й умов праці, що була проведена в університеті наприкінці минулого року. Закцентував при цьому увагу на тих недоліках, які ця перевірка виявила. Відзначив керівників підрозділів, які добросовісно виконують свої службові обов'язки стосовно забезпечення належної охорони праці, а зокрема — О.А.Борисенка і В.В.Куліша. Хоча взагалі, підкреслив доповідач, на засіданнях факультетів та кафедр ще недостатньо приділяється уваги питанням охорони праці і створення відповідних умов для навчально-виховного процесу. Після обговорення цієї доповіді, в якому взяли участь доцент О.У.Захаркін, проректор з АГЧ В.Я.Купенко та професор кафедри ХТПЕ А.П.Врагов, Вчена рада прийняла рішення, де відзначила ряд заходів, направлених на покращення стану охорони праці й протипожежної безпеки в СумДУ.

По другому питанню доповідав декан медичного факультету В.Е.Маркевич. Вчена рада вирішила рекомендувати на посаду завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб І.Д.Рачинського, доктора медичних наук, професора.

По третьому питанню доповідали декан інженерного факультету А.О.Євтушенко і декан мехмату С.П.Рощупкін. Вирішили подати на присудження вченого звання доцента: С.М.Ванесва (кафедра гідромеханіки), О.І.Ремнесва (технологія машинобудування), М.М.Кочевського (загальна механіка та динаміка машин).

По четвертому питанню доповідав С.П.Рощупкін. Зокрема, він рекомендував до видання навчальні посібники "Колебание нелинейных систем" (В.І.Симоновський), "Метод граничных интегральных уравнений в проблемах дифракции элктроупругих волн" (М.І.Фільштинський,...).

ДАРУНОК ПАТРІОТА

Відомий у наукових колах доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри радіомовлення і телебачення Львівського університету Василь Васильович Лизанчук є автором книг "Навічно кайдани кували" та "Завжди пам'ятай: ти — українець!". В першій із них автор простежує магістральну лінію лиходійної політики білих царів-батечок і червоних комісарів-генсеків, спрямовану на знищення української мови та культури, витравлення духовності і ментальності нації. Він показує морально-психологічні наслідки московсько-більшовицького месіонізму "російщення", які деморалізував український народ, придушував його національно-державну самодостатність, самотутність, самоцінність, породжував почуття меншовартості.

У публіцистичних роздумах другої книги автор розкриває глибинні процеси антиукраїнства і російщення, аналізує складні політико-ідеологічні проблеми відродження і функціонування української мови в усіх клітинах державного організму, характеризує морально-психологічні бар'єри на шляху українського державотворення, розглядає синдром анархізму, егоцентризму і вождизму, що призводить українців до побоювання, винищення самих себе на користь чужинцям.

Василь Лизанчук подарував ці книги бібліотеці Сумського університету.

В.БУЦЕВИЦЬКИЙ.

У Зверненні, підписаному за дорученням трудового колективу головою профкому В.Постольником наголошується, що теперішня політика в державі призвела національну економіку до кризового стану, зумовила падіння життєвого рівня людей і є за своєю суттю антинародною.

БЕЗРОБІТТЯ СТАЄ ОЗНАКОЮ ЧАСУ

Український координаційний комітет сприяння зайнятості населення на своєму засіданні проаналізував виконання Плану дій

щодо реалізації заходів Програми зайнятості населення на 1997-2000 роки. Доповідаючи з цього питання, директор Державного центру зайнятості В.Лук'яненко зазначив, що реалізація програми відбувалася в умовах очікуваного зростання безробіття. Торік на обліку в службі зайнятості перебувало 2036,7 тис. не зайнятих громадян. З підприємств, установ і організацій минулого року було вивільнено 234 тис. працівників. Станом на кінець 1998 року рівень зареєстрованого безробіття становив 3,69% до працездатного населення працездатного віку.

ПЕРСПЕКТИВА ВРІЗНОБІЧЧЯ

виставочний фрагмент

На тому, що світ оцей, в якому існують люди, лукавить сам з собою, зійшлися, здається, всі можливі і неможливі школи — як філософських, наукових, так і релігійних напрямів. Інша картина, коли мова заходить про причини “загального самообману” та про шляхи пошуку істини, втраченої людством десь там, в лемурийських туманах, що передують нашій цивілізації: тут Вавилон і дається взнаки, бо навіть приблизно однакові точки зору — виняток. І не дивно. Адже не існує (на щастя чи на горе) загально визнаного критерію істинності отої безлічі явищ, предметів та ситуацій, з яких, власне, й складається життя людства, котре виявилось поки що нездатним зрозуміти само себе за допомогою розуму, породженого синтезом природи та суспільства. Тому з давніх-давен відшукати такий критерій і намагалися за межами світу цього. Ще й звідси — ідеї богів, космічного розуму, мислячої матерії і т.д. Звідси — й ідея ноосфери, в яку, за гіпотезою Вернадського, переходить біосфера. Звідси ж — й ідея антропоцентризму, тобто поєднання природного (космічного) й соціального (людського). А що представляє собою сфера людського розуму за межами біосу та соціуму — змальовують (принаймні, роблять спроби) ті художники модерністських та постмодерністських течій, до яких, безумовно, належить і Ганна Гідора, вистав-

ка художніх творів якої гостювала в нашій літературній вітальні, де зараз в гостях виставка її однодумця, художника приблизно такого ж направлення — Валерія Шкарупи.

Лукавство світу цього не безкінечне і не минає безкарно. Ідеї Вернадського, проаналізовані засобами авангардного мистецтва, не виняток. Так, ноосфера являє собою хаотичну сукупність окремих фрагментів (уламків цілісних у соціумі) природних форм, що не стикаються, не гармонують з точки зору і людського розуму, і людських почуттів, які дискомфортують, коли стикаються з чимось, що не збігається з їх еталонами краси та гармонії. І це також не дивно. Бо інформація (яку породжує людська свідомість) і почуття (які породжуються людським серцем) все більше й більше нагадують два експреси, що летять у протилежних напрямках. Саме в такій ситуації працюють оті митці, котрі не бояться подивитися у вічі правди, яка завжди гірка й очі коле, а тепер — й поготів. Той же митець, який боїться правди, сідає в один із потягів, і починає змальовувати або завіконні краєвиди, або портрети супутників, або ті чи інші колізії спілкування з собою подібними... Прихильникам же правди (завжди парадоксальної) доводиться перебувати водночас у двох зустрічних потягах, і бачити, що побачити нічого неможливо, коли намагаєшся

усвідомити почуття чи відчутти усвідомлене: подвоєна зустрічним рухом швидкість злизує, руйнує, дематеріалізує сталі форми біосу та соціуму, а згодом і внутрішнього світу спостерігача: він роздвоюється, розколюється, вибухає... Якщо цей правдолюб — художник, то йому нікуди дітися від того факту, що все довкола перебуває в післявибуховому стані...

В справжньому християнстві сприйняття ікони як витвору мистецтва, а не як вікна в іншу, більш справжню, реальність — вважається поганством. Щось подібне відбувається і при сприйнятті світського живопису. Мало хто розуміє, що сучасний “розпад форм” у мистецтві є спробою зазирнути за зовнішню (голограмну) оболонку речей та явищ світу цього. Боротися з фігурантністю (улюблений вислів Ганни Гідори) примушує тиск і теперішнього часу, і таланту. Був свідком, як до художниці підійшла студентка і сказала: “Таке мистецтво порушує душевну рівновагу... Кудись зникає впевненість... Починаєш боятися чогось незримого...” Ганна посміхнулася: “Саме подібний стан душі я й намагалась передати”.

Не всім подобається такий живопис, бо не всім подобається відбита ним правда. Адже куди легше й простіше життєдіяти, відмовляючись розуміти, що діяльність цього життя розігрується за певним сценарієм, в глибинах... екранної площини, на якій з друзок чергової ілюзії з віку у вік створюють наступну і називають це прогресом. Так зручно життєдіяти, бо правда очі не коле. Але скільки б серій не мало оце кіно, однак рано чи пізно засвітиться — “Кінець фільму”. А поки що...

В. ЧУБУР.

СТУДЕНТСЬКА ВЕСНА

І цього року вона була квітучою, багатою на таланти. Щоправда, оцінки останніх були високими як ніколи. Достатньо сказати, що за десятибальною системою авторитетне журі оцінювало номери тільки “9” і “10”. Такою ж була і реакція аудиторії. Про високий рівень “Студентської весни” говорить і той факт, що чотири номери були відібрані для участі в міському концерті. Це — композиція на вірші Тараса Шевченка “Лілея”, виконана ансамблем “Віночок” (художній керівник С.П.Недбай), викнавиця естрадних пісень Світлана Зенченко (студентка економічного факультету, художній керівник Ю.І.Лахоня), привітальна композиція у виконанні ансамблю “Натхнення” (художній керівник Т.І.Шепіцина), а також студентський театр естрадних мініатюр (художній керівник Кривописин).

На фото Олександра Королькова: “Віночок”.

ПОГЛЯД ВЕТЕРАНА

До професора кафедри гідромашин В.М.Коваленка редакція звернулася з одним-єдиним запитанням:

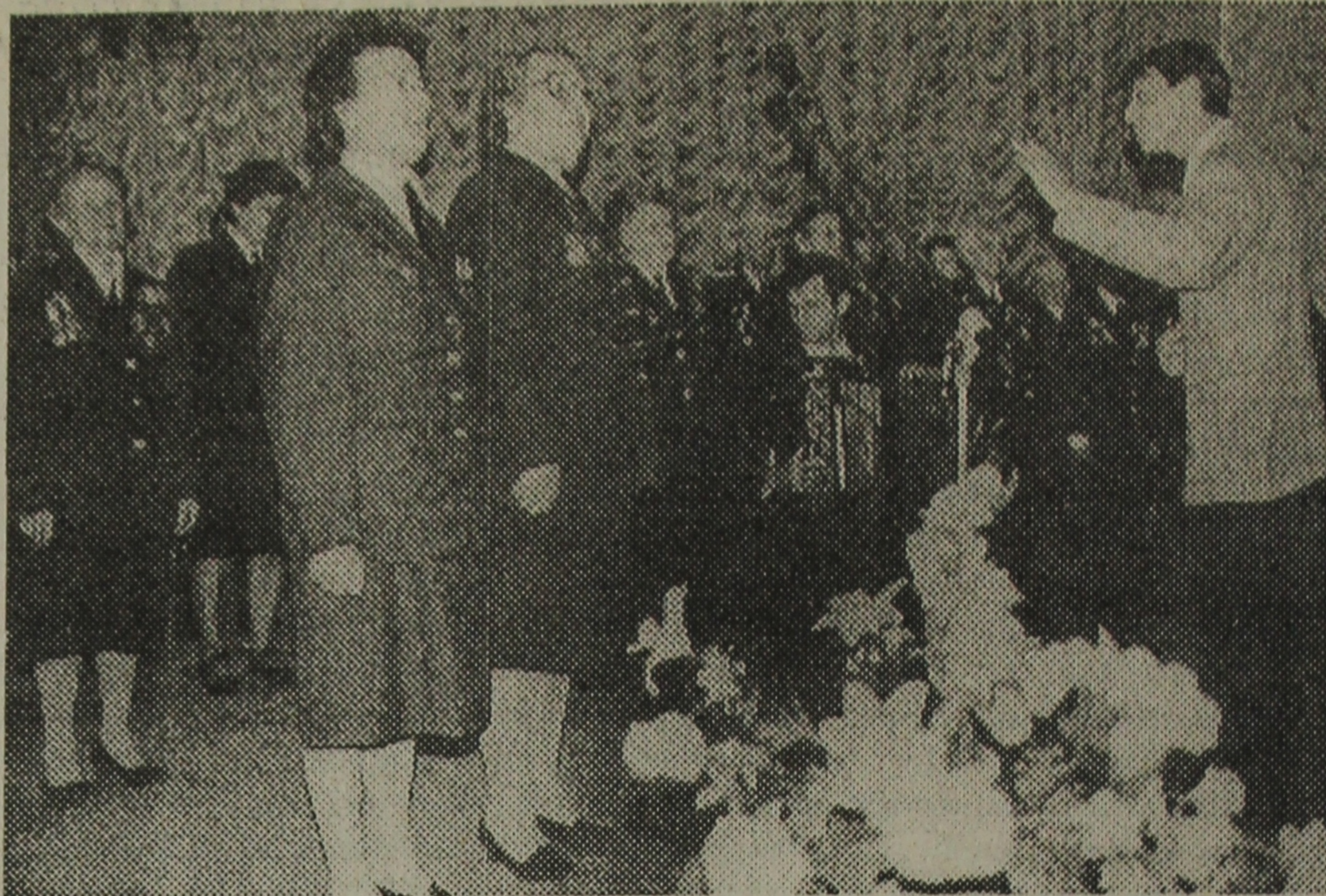
— Володимире Михайловичу, як Вам, з висоти життєвого досвіду, що містить у собі голодоморні і воєнні роки, бачиться сьогоднішня?

— Взагалі то, демократія — це добре. За однієї умови — якщо вона є, а не коли за неї видають щось інше. Живемо в наскрізь криміналізованому суспільстві. Це факт, від якого нікуди дітись, навіть якщо дуже захотіти. А все це має назву дикого капіталізму. Явище відоме. А от як із ним боротися — у нас ніхто поки що не знає. По-справжньому розумні люди в такі часи в політику й велику економіку не рвуться, а ті, хто рветься і доривається... Досить послухати буває протягом кількох хвилин промову з тієї чи іншої високої трибуни, як виникає сумнів: чи присутній у промовця взагалі цар у голові? Як і кожна нормальна людина, сподіваюсь на краще. Та й онука вже доросла, так хочеться, щоб її життя проходило в умовах дещо інших, ніж теперішні, особливо складні для молоді. Сподіваюсь, хочу вірити у світле майбутнє попри те, що сьогоднішня дає мало підстав і для сподівань, і для такої віри.

СПРАВЖНЯ ЦІНА ПЕРЕМОГИ

Давно вже не працював наш університетський турклуб. Давно вже наші студенти не відчували такої теплоти дружньої компанії, долаючи труднощі не лише навчальні, але й життєві. Можна сказати, що це й слугувало поштовхом до відновлення роботи туристичного клубу. Може виникнути запитання: чи випадково те, що відновилась вона саме перед святами 1 і 9 травня? Безумовно ж, ні. Перший наш похід був присвячений саме Карпатському рейду Ковпака. Вирішили студенти самі пройти шлях, який колись здолали з боями партизани. Мета походу — відвідати й відремонтувати пам'ятники, присвячені героям-ковпаківцям, пам'ятники — які свого часу встановив наш вуз.

І що ж ви думаєте — на шляху від пам'ятника до пам'ятника лишалися миски, ложки, чоботи, штани... Ні, не тому, що студенти наші такі некультури, а тому, що кожний зайвий грам у рюкзаку дорівнював десятикілограмовій гирі. Тільки побувавши там, зазнавши всіх тягот походу, зрозуміли ми справжню ціну партизанської перемоги. Вгрузали по пояс у сніг, по коліна — в грязюку, форсували гірські

У травні місяці, напередодні Дня Перемоги, серед гостей, хто приходив до нашого колективу, був і міський хор ветеранів Великої Вітчизняної війни. Безперечно ж, основою їх репертуару є пісні тих далеких і грізних років. Пісні, які ми не так уже й рідко чуємо по радіо і телебаченню. Однак, що відзначали глядачі, воєнні пісні у виконанні тих, хто те, що про співає, пережив особисто, звучали по-особливому приємно та хвилююче.

річки... Дехто з нас навіть іноді жалкував, що відправився в цей похід. Переслідували мрії про філіжанку кави та м'яке крісло перед телевизором... А як же наші діди тягнули там гармати, несли поранених, провізію, та ще й діставало сил воювати й перемогти? Так, не побувавши там, не відчувши всі труднощі на собі, навряд чи хто б із нас задумався над тим, як перемога ота їм дісталася, скільки перетерпіли вони заради нас, своїх нащадків...

На завершення хочу сказати, що, здолавши лише частину шляху ковпаківців, ми теж отримали хоча й маленьку, але власну перемогу. Кожен член нашого колективу у

важкі хвилини відчував плече товариша, почувався частиною того єдиного цілого, що зветься "команда". І хоча ми губили миски та ложки, пропалювали на вогнищах чоботи та одяг, ми ніколи не втрачали оптимізму, чуття впевненості в собі і своїх товаришах. Від їх імені і хочемо висловити подяку за можливість цього походу організаторам Вахти Пам'яті. Адже і дійсно, краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Тим більше, коли мова йде про дороги війни.

**Ірина БУДЮКОВА,
Іван МЕДВЕДЮК (М-72),
Павло БУДГОНОВ (аспірант).**

ЧАСІВ НЕ ОБИРАЮТЬ

Кожен народжується, коли народжується. Така доля — кажуть. І це в даному випадку вичерпно, бо нікому і нізвідкіля додати щось до тієї чи іншої дати народження. Мало кому подобається жити сьогодні, в період змін та перебудов, а народжуватись? Можливо, ті, хто народжується в теперішні роки, щасливішими за багато інших поколінь будуть?

Можливо...

А як живеться тим, хто народився в цей світ так, що з другою світовою війною ніяк не міг розминутись? Тут за відповіддю ходити далеко не треба. Ні в часі, ні в просторі. Тепер і поряд бесідую з професором кафедри загальної та експериментальної фізики Л.М. ЧЕРНЯКОМ.

— Леоніде Михайловичу, а як особисто Ваша зустріч з війною відбулась? Що лишила в долі, в пам'яті?

— Спочатку я не пізнав її, війну, в обличчя. Перейшла ж вона дорогу шістнадцятирічному хлопчачу, який саме повертався після лікування запалення легень з санаторію, що знаходився у Ворзелі. Повертався додому, в Баришівку. Їхав через Київ — саме 22 червня 1941 року. Ще на столичному вокзалі почув вибухи бомб, побачив армаду літаків, подумав, що маневри. Та й не я один. Тільки вже діставшись додому, з детекторного приймача, зробленого, до речі, самотужки, почув: “Війна!”. В армію брали з вісімнадцяти, мені ще два роки не вистачало. Батьків брат працював у обкомі, запропонував нам евакуюватись разом з його сім'єю, але батькам не віддали паспортів (в селян тоді не було документів), не дозволили виїхати. А через місяць наші війська потрапили в оточення, швидко відступили. Так ми опинились в окупації. Отут вже я розгледів її, війну, в обличчя. Був свідком і розстрілу євреїв в кінці року, а одразу напочатку 1942 — розстрілу активістів, серед яких загинув і мій дядько, котрого обком залишив для підпільної діяльності. Зрадив його хтось. Пізнав і видав німцям у нас у Баришівці. Якщо такого не пережити, то й не зрозуміти. Як і тих почуттів, які назавжди зранили душу, коли нас із сестрою, молодшою від мене на рік, вивезли до Німеччини. Спочатку

— концтабір Якобсталь (а всього тоді їх було понад 700), потім — каменоломні, де примушували готувати для залізниці гравій: дрібнили, сортували, вантажили... За людей нас не вважали. Тепер молодим не зрозуміти цього. Моторошно стає, коли спостерігаю, як тягнуться вони до тієї чужинської культури, що їм нав'язують, бо на власному досвіді знаю, чим закінчується відрив від рідної землі. Тільки тепер він набуває інших форм. А тоді... П'ятдесят грамів хліба з тирсою і миска баланди — на добу. Вживання потребувало надлюдських зусиль. При першій же нагоді — втік. Але недалеко. Спіймали. Та назад, у концтабір, не відправили: охоронники не захотіли зайвого розголосу — все ж таки зумів утекти. Зате “провчили” так, що й досі не збувається. Достатньо сказати, що один із них вистрілив у мене два рази з відстані менше метра — кулі обпекли скроні. Залюбки хотів. Після цього я довго заїкався. Але при першій же нагоді знову втік. І знову спіймали. Тепер уже відправили до концтабору, знову в Якобсталь. Пробув там недовго. В березні 1945 втік остаточно. Перейшов лінію фронту. Прийняли мене в одну з наших обозних частин, дали гвинтівку, дві підводи... Потім — День Перемоги. Зустрів його у Котбусі. Потім — перевірка в СМЕРШі. Визнали чистим. Служив радіомайстром при політуправлінні Центральної групи військ, і здавалось, що окупація та полон — вже позаду, як страшний сон. Але, але...

Після демобілізації повернувся додому, закінчив десятій клас. Вчився я відмінно, навіть четвірок ніколи не було. На одні п'ятірки склав вступні іспити і до Київського університету. І раптом — “Не пройшов за конкурсом”. Як так? Після армії, на п'ятірки склав — і не пройшов? Написав листа особисто Сталіну. Отримав ту ж саму відповідь — “Не пройшов за конкурсом”. Тепер-то я розумію, що Сталін мого листа ніколи й не бачив, відписку дали десь на рівні другорядної канцелярії, але тоді така відповідь генералісімуса мене вразила. Пам'ятаю, сів у сквері й не знаю, як далі жити, що робити. Аж тут нагодився один знайомий доцент, із Сум — розповів йому ситуацію, а він і каже: “Я тобі допоможу”. Написав він записку тодішньому ректорові Сумського педінституту Гаврилові Івановичу Носку, і той мене після короткої співбесіди зарахував кандидатом у студен-

ти. Так я опинився в Сумах, які згодом стали мені рідним містом. Вчився я відмінно, швидко став студентом, отримував підвищену стипендію, секретарем комсомольської організації факультету обрали. Але в аспірантуру не прийняли: війна ще раз показала своє обличчя. Вже при Хрущові попав у аспірантуру. В Москву. Пропрацював учителем сім років у Красному селі під Сумами, в третій Сумській школі. А потім — запросили в УЗПІ, де я очолив секцію фізики. Все з нуля починали, точніше — з двох столів і шафи...

— Не ображаєтесь на долю за те, що таке судилося?

— Ні! На долю взагалі не варто ображатися. А мені — тим більш. Головне, що іспити, які мені влаштувала доля, витримав. А те, що серед іспитів отих була і окупація, і концтабір, і чиновницька черствість та перестраховка... Далеко не кожному це далось. І на рядянську владу не ображаюсь. За її часів і вивчився, і захистився, і одружився, і дітей на ноги ставив — сина та доньку. Робота цікава була, чимало вдалося і тут досягти, хоча труднощі неабиякі траплялись. Та я ж загартований долею — подолав. Пишаюсь, що свого часу доклав зусиль, аби не закрили содовий завод у Криму — таке пилогазо-очисне обладнання ми там зробили, що й досі нам дякують. Така ж історія і з Сумською суконною фабрикою. Санепідемстанція категорично заборонила її “брудне існування”, а завдяки нашому обладнанню вона існує і досі.

— А яким Вам, Леоніде Михайловичу, бачиться наше сьогоднішнє?

— Сумні часи. Таке враження, що вся країна окупована. Тільки форми поневолення тепер інші. Молодь цього не розуміє і тому не помічає. А ми, ветерани, бачимо, що нав'язують нашому суспільству, особливо дітям: безпардонність, сексуальну розкутість, романтизацію кримінального світу тощо. Мало чесних і водночас знаючих свою справу людей. Теперішнє студентство піддається посиленій деференціації, як і все суспільство, і не лише в майновому, так би мовити, плані. Одні — з елітних ліцеїв та коледжів, а інші — зі звичайних та сільських шкіл. Не знаєш, на кого орієнтуватися. Курси ж тепер треба викладати за меншу, значно меншу кількість годин. Розумію, що на це є об'єктивні причини, та від цього не легше. Втім, як я говорив, доля загартувала мене як слід. Тож продовжую долати труднощі. Не здаюся. Хочеться вірити, що врешті-решт життя стане більш прийнятнішим і для нас, і для молоді. Є чимало для цього засобів. Є чого повчитися і в того ж Заходу, але, на жаль, поки що переймаємо звідти найгірше.

В ім'я Державного комітету України з питань науки та інтелектуальної власності щиро вітаю колектив працівників з Днем науки. Бажаю успіхів і звершень у розвитку науки — головної рушійної сили науково-технічного прогресу і зміцнення незалежності нашої держави, зростання добробуту її громадян. Зичу міцного здоров'я, натхнення і родинного щастя.

Голова С.ДОВГІЙ

Вітаємо всіх університетівців з нашим спільним святом — Днем науки! Зичимо творчих злетів, терпіння в досягненні мети, вміння вигравати задалегідь програшні ситуації, в які нас часто ставить сьогоднішня, залишатися творчими особистостями попри всі негаразди.

РЕКТОРАТ СумДУ

Було коріння...

Попри нетворчі, взагалі-то, часи в суспільстві, коли руйнація перевищує будь-які спроби будівництва, молодь не може не творити, тим більше, коли ця молодь — студентська. Наукові традиції в Україні взагалі й у СумДУ зокрема мають міцне коріння, яке не так-то й легко зруйнувати теперішнім різноманітним кризам. А якщо є коріння — будуть і пагінці. Тому цілком природним явищем можна вважати, що на початку нинішнього навчального року Грамотами Президії Академії Наук України були нагороджені наші студенти: Дмитро Криворучко — за роботу "До питання про теоретичний аналіз деформаційних та теплових процесів нестационарних видів обробки" (науковий керівник — професор В.О. Залога) та Олена Івасюченко й Сергій Про-

ценко за цикл робіт "Електрофізичні властивості одно- та двошарових металевих плівок" (керівник — професор І.Ю.Проценко). Згодом таку ж премію отримав і Сергій Кравченко за кращу доповідь на Всеукраїнській науково-технічній студентській конференції з технології машинобудування, що проходила в Краматорську.

Згаданий вже Дмитро Криворучко отримав також Диплом переможця за перше місце у Регіональному конкурсі студентських науково-дослідних робіт, який проходив у Донецькому державному технічному університеті, а також заохочувальний Диплом за участь у конкурсі наукових доповідей на Регіональній студентській науково-технічній конференції "Сучасні металорізальні системи машинобудування".

За активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт "Тертя та зношування в машинах — 99", який відбувся на базі технологічного університету в Хмельницькому, Грамотами нагороджені студенти інженерного факультету Віталій Король (керівник — доцент В.Б.Юскаєв) та Володимир Долгіх (керівник

— доцент В.О.Пчелінцев). Також Грамотою нагороджена Надія Івашова за друге місце на П'ятій загальноукраїнській студентській науковій конференції "Розбудова держави: духовність, екологія, економіка", присвяченій 185-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка.

Неважко зробити висновки, що День науки ці студенти та їх наукові керівники зустріли з відповідним настроєм, як і учасники науково-технічної конференції викладачів, наукових співробітників, аспірантів і студентів, що проходила з 15 по 27 квітня в нашому університеті. На засіданнях 44 секцій було заслухано й обговорено 714 доповідей, з яких 539 — студентських. Взагалі виступив 621 студент, по факультетах: медичний — 69, фізико-технічний — 45, інженерний — 173, економічний — 156, механіко-математичний — 65, кафедри гуманітарного циклу — 113. Відповідними Наказами ректора СумДУ І.О.Ковальова відзначені переможці серед студентів та ті викладачі й науковці, які зробили велику роботу по підготовці і проведенню конференції.

ШОСТА, АЛЕ — ВПЕРШЕ...

І справді, VI Міжнародна студентська наукова конференція "Економіка для екології" вперше відбулася в таких масштабах. Прибули гості з України (Харків, Симферополь, Одеса, Дніпропетровськ), країн Прибалтики (Латвія, Литва), очікувалися учасники і з далекого зарубіжжя, але ситуація в Європі, особливо конфлікт у Косово, стали їм на заваді. Втім, не втрачаємо надії побачитися з ними в наступному році. Принаймні, на конференції в Німеччині, яка днями завершилася і на якій ми також були присутніми, багато фахівців висловлювали бажання приїхати до Сум.

В цьому ж році учасників було більше 40. Половина з яких — сумчани: крім наших університетівців, взяли участь у конференції студенти Української академії банківської справи, аграрного університету, педагогічного інституту.

Головна мета цього заходу — розвиток еколого-економічного світогляду, набуття досвіду спілкування англійською мовою, а ще — дати можливість студентам відпочити обмінятися думками з приводу злободенних питань. До речі, конференція відбулася на базі "Металург" АТ "Центроліт". Умови, що й говорити, були чудовими, всім сподобалось.

Кожен представник побачив результати своєї праці в матеріалах конференції, виданих англійською мовою. До практичних результатів можна віднести угоду з латвійськими колегами про спільну роботу в галузі організації подібних конференцій. А разом з литовцями ведемо

пошук спільних можливостей реалізації екологічних проектів, домовились про обмін студентами.

Користуючись нагодою, хочу висловити вдячність нашим спонсорам: керівництву СумДУ, і особисто І.О.Ковальову та О.С.Телетову, керівнику нашої кафедри Л.Г.Мельнику, депутатові Верховної Ради Г.П.Дашутіну й представникові Партії зелених М.К.Маркевичу.

І ще одне було на цій конференції вперше: оркомітет складався тільки зі студентів, яким і хочу висловити подяку. Це — Валентина і Ольга Мельник, Надія Івашова, Анжеліка В'юн, Микола Харченко, Ірина Федоренко, Олег Негреба і Наталя Вакулішина.

О.С.РОМАНКО, голова оргкомітету конференції.

З Олександром Івановичем ОЛЕМСЬКИМ, професором, завідувачем кафедри “Фізична електроніка”, одразу ж після звістки про те, що він став лауреатом престижної премії Національної Академії наук України імені С.І.Пекаря, зустрівся не вдалося — перебував у відрядженні. В Чехії. Природно, що перше запитання — після повернення професора — стосувалося саме цієї поїздки...

— Три роки тому Мілан Марван, доцент одного з найстаріших у Європі Карлова університету, зацікавився моїми науковими працями і запропонував мені попрацювати в Празі за рахунок гранта, який він саме отримав. Зав'язалися певні творчі стосунки, з'явилися плідні зв'язки. Завдяки цьому не лише я особисто кожен рік працюю в Чехії, а й наші студенти отримали можливість продовжити там своє навчання. Так, в минулому році одразу дев'ять випускників СумДУ стали аспірантами (у чехів — це докторанти) і будуть вчитися в Празі протягом трьох, а дехто й п'яти років. Тепер ще шість наших випускників готуються їхати туди, аби скласти іспити. Під час останнього відрядження, крім усього іншого, займався й цим питанням — допомагав знайти їм шефів серед чеських вчених, які взагалі-то охоче йдуть назустріч, бо наші хлопці вміють і люблять інтелектуально працювати, тоді як, за зізнанням чеських колег, тамтешня молодь не дуже тягнеться до звання науковця, віддаючи перевагу званню бізнесмена. Зрозуміло, що їхній бізнес і наш, вітчизняний, навіть порівнювати не можна. Дві великі різниці, як говорять в Одесі.

— А як ви, Олександр Івановичу, сприйняли звістку про своє лауреатство?

— Здивововано. Дещо розуміючись на закулісному житті столичних наукових й інших високих кіл, не дуже сподівався на

ІСТИНА — ЗАВЖДИ КРАСИВА

успіх. Але приємно помилився. Чимала заслуга в цьому моїх колег — Юрія Івановича Горобця й Вячеслава Федоровича Клепікова.

— Розумію, що теоретична фізика не дуже зручна для викладення газетною мовою, та все ж таки, гранично спрощуючи: яким проблемам присвячена відзначена премія праця?

— Так, це й справді нелегко, навіть гранично спрощуючи. Та спробуємо. Наприклад, одна з моїх робіт називається “Фрактали в конденсованому середовищі”. Йдеться в ній про самоподібні системи, в яких окремі частини повторюють ціле. Скажімо, контур берегової лінії певної довжини обов'язково повторюється в її менших відрізках. Так само захмарний краєвид, якщо спостерігати з літака, містить у собі ті ж самі риси та контури, що й окремі його частини. Такі системи й називаються фракталами. В оточуючій нас світобудові вони відіграють значну роль. І не лише в неживій, як прийнято вважати, природі. Соціум також підкоряється подібним закономірностям. В останні роки на Заході — завдяки, до речі, колишнім радянським ученим, — неабиякої популярності набула екофізика (еко — не в плані екології, а в плані економіки), за допомогою якої — відштовхуючись від теорії вірогідності, методами негаусової статистичної метрики — можна передбачити фінансові землетруси, портфелі замовлень для солідних фірм або соціальні чи воєнні конфлікти. Відомості про фрактали при цьому займають далеко не останнє місце. На жаль, у нас в країні подібні знання практично не використовуються. Ще й тому приємно здивувався своєму лауреатству. Перекоаний, що цей напрям у світовій науці має перспективи.

— Невдовзі ви святкуватимете піввіковий ювілей. Це одна з тих дат у житті, яка вимагає від людини певних підсумків...

— Безумовно. Але подібні підсумки мають суто інтимний характер. Не для преси. Єдине, що можу сказати: нікуди вже не тягне з Сум. Укорінився. А пожити довелося і у Воронежі (де закінчив радіотехнікум та політех, захистив кандидатську), і в Балаково Саратовської області — там тепер одна з найпотужніших у Росії атомних станцій, і в Курську, і в Томську (саме в цей період захистив докторську в Москві), і навіть в Абакані. Різні причини спонукували до цього, різні люди... Постійно пам'ятаю про свого наставника, видатного вченого з Воронежа Валентина Семеновича Постникова, особистість якого мала для мене, як ученого і як людини, доленосне значен-

ня. Харизматична особистість. Багато чого в моєму ставленні до студентів та аспірантів — від нього. Справжній був і вчений, і педагог. Зробив усе, аби ми, його учні, зрозуміли: істина — завжди красива. Вірна формула чи теорія не може не викликати почуття естетичного задоволення. Теоретична фізика — це взагалі-то мандри по лабіринту, і здатність відчувати красу істини — ледь не єдина гарантія, що не заблукаєш остаточно. Намагаюся розуміння цього передати й своїм учням. Радію, коли вдається. Як, скажімо, у випадку з Олексієм Хоменком, тепер уже доцентом нашої кафедри, або Дмитром Харченком, нині доцентом кафедри прикладної математики. Є і серед теперішніх студентів такі, хто намагається зрозуміти красу істинного. Це п'ятикурсник Олег Савельєв, четвертокурсник Олексій Аронов, третьокурсник Валерій Бражний, інші.

Особисто для мене робота зі студентами, лекції — це не просто видача інформації, а один із засобів самовираження. Люблю імпровізувати. Головне, не сказати чогось зайвого, що залишиться незрозумілим для аудиторії. По очах навчився вловлювати — розуміють чи ні... Поважаю наполегливих.

— А що в роботі фізика-теоретика цінніше: азарт чи здатність до естетичного відчуття істинності?

— Гарне запитання. У шахістів є гравці, для яких важливий передусім результат, а є композитори, для яких важлива передусім композиція партії. Для вченого ідеально — коли це збігається. Наприклад, наприкінці минулого року, працюючи в одній із московських бібліотек, зустрів роботу бразильського вченого Цалеса на тему, яка й мене цікавила. Я бачив інші, ніж у автора цієї статті, шляхи вирішення проблеми. Увійшов, як-то кажуть, в азарт і за п'ять днів, коли возив сина до своєї матері в село під Воронежем, — написав з цього приводу статтю, яку невдовзі, поза всякими чергами, надрукував “Журнал теоретичної та експериментальної фізики”. А нещодавно прийшов лист з Бразилії, в якому Цалес пропонує співробітництво, цікавиться моїми роботами. От що буває, коли азарт і відчуття істини, красивої істини, збігаються.

І ще в одному зізнаюся: мій життєвий досвід остаточно переконав мене, що справжній вчений — це той, хто не заздрить чужим успіхам, а навпаки — радіє, бо якщо цей світ і може врятувати якась краса, то саме краса істини. І ніяка інша. На жаль, вона в нашому — та й не тільки в нашому — суспільстві мало кого цікавить.

ДОКУМЕНТ ЧАСУ

Вчений, педагог, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології, соціології та права, відомий в Україні публіцист, надрукував за останні роки більше 300 різних статей, наукових та методичних праць — це Володимир Сергійович БУЦЕВИЦЬКИЙ, якому виповнюється 50 років. З чим редакція "Резонансу", постійним автором якого він є, і поздоровляє ювіляра, а разом задає декілька запитань.

— Володимире Сергійовичу, яке взагалі Ваше ставлення до інтерв'ю?

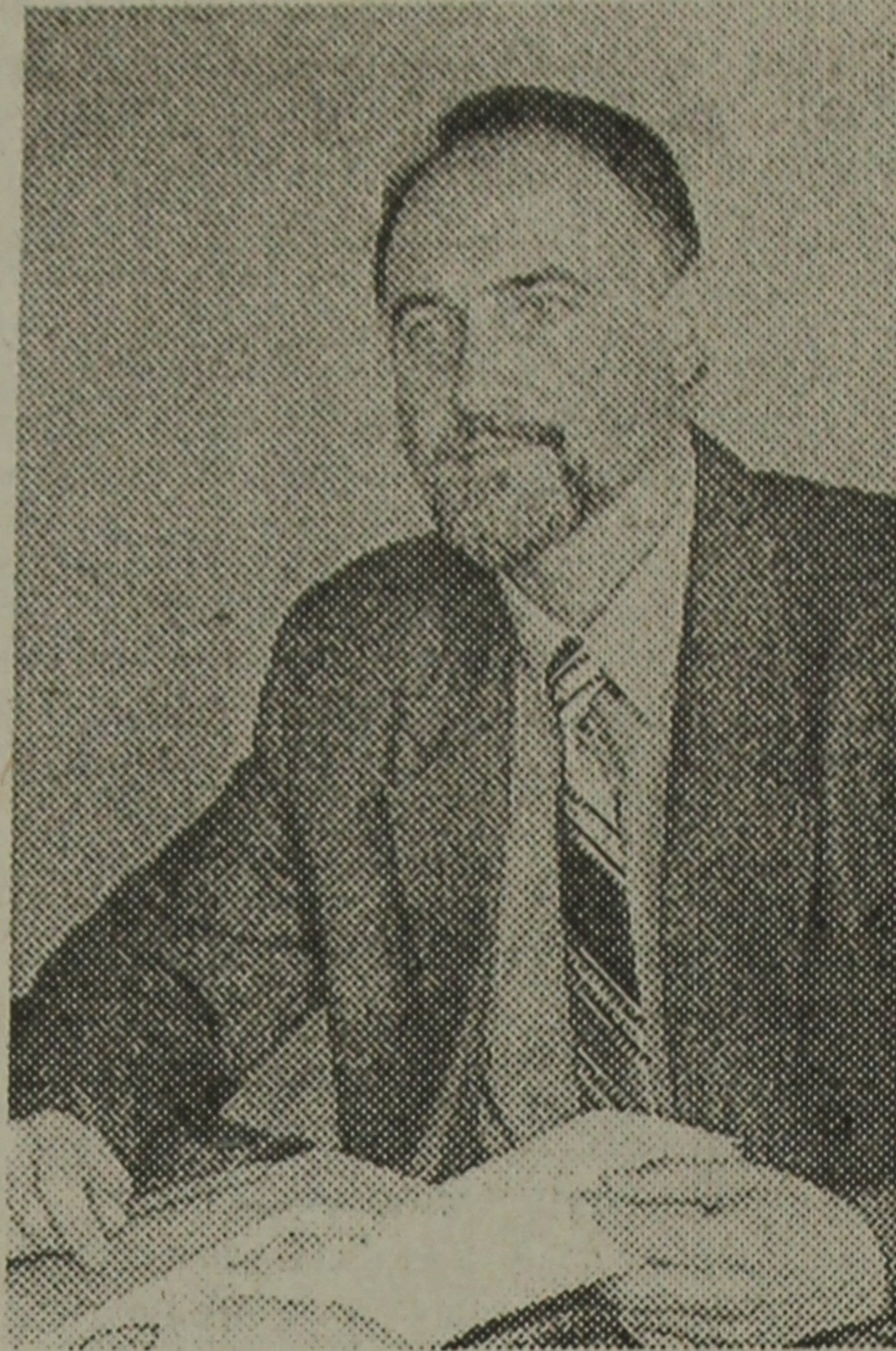
— Важаю його сучасним жанром. А якщо серйозніше, то — документом часу. Чому? При теперішньому інформаційному перевантаженні читачеві особливо цінно отримати відомості, так би мовити, з перших вуст. Таким чином інтерв'ю і стає документом часу. Уявіть собі, що ми б мали детальні інтерв'ю з Тарасом Шевченком, Іваном Франком, Антоном Чеховим, Федором Достоєвським або іншими відомими громадськими чи політичними діячами минулого — на скільки б запитань, що й досі вважаються "відкритими", отримали б відповіді.

— Розкажіть децю про себе...

— Народився в Прикарпатті, на заході нашої держави. Це наклало певний відбиток. Мій естетичний смак сформовав архітектурою і неповторною красою Львова, підвищеним духом і багатою історією, гармонією і досконалістю, що розлиті там, здається, всюди.

— Що Ви можете сказати про своє покликання?

— Взагалі-то покликання може бути різним. Скажімо, і гарний кухар не гірше гарного вченого. Але якщо вже вибрав справу до душі, то займатись нею слід цілеспрямовано, не розмінюючись. Я, наприклад, пишаюсь тим, що разом з іншими знаходжусь біля джерел становлення політології в Україні. Зараз чимало розвелось людей, які заявляють про себе або ставлять підпис "політолог", але де вони були тоді, коли зароджувалась у нас ця наука? Ми ж, першопрохідці, знаємо один одного особисто, нас не так уже й багато. Докторів наук усього 14, а кандидатів — 68. А в Лівобережній

Україні докторів політичних наук взагалі 2. Більшість же живе й працює в столиці.

— Що Ви цінуєте в житті?

— Момент спілкування — ось що, на мій погляд, варто цінувати у стосунках з людьми. Це збагачує, стимулює подальшу роботу, вчить життю, цьому великому дару, з яким не кожен знає, як поводитись. Ціную професіоналів своєї справи. На жаль їх не так уже й багато в нашому суспільстві і це досить хвороблива та складна проблема. Ми занадто жалісливі і не там, на жаль, де треба. Як буває: і людина гарна, і сім'янин, і тещі квіти дарує, і душа будь-якої компанії, але — не професіонал. Ось і сидять у нас "гарні люди" на різних посадах, а справи, даруйте, ні з місця. Від того й страждаємо.

— Чи вірите Ви в долю, фатум?

— Вірю. Доля подарувала мені професію, яку безкінечно люблю і якій намагаюся служити чесно. Не увляю себе ні математиком, ні хіміком, ні інженером, і не знаю, що б робив у будь-якій іншій сфері. Твердо знаю одне: не став би тим, ким я тепер є, страждав би, мучився, як тисячі й тисячі тих, хто хибно обрав собі професію. Людина без улюбленої справи — ніщо. Я переконаний — бездарних людей, якщо вони фізично здорові, не існує. В кожному закладена своя неповторна іскра, кожен до чогось здатний, тільки до чого саме? Зрозуміти це треба самому, попрацювати з самим собою над вірною відповіддю. Гово-

рять, що талант — це діамант, але заставити його заграти всіма гранями може лише один ювелір — праця. Як тут не згадати слова Максима Горького: "Коли праця — задоволення, життя — прекрасне! Коли праця — обов'язок, життя — рабство!"

— Володимире Сергійовичу, Ви працюєте з молоддю, зі студентами. Ваші думки з приводу виховання?

— Ми так часто говоримо про всілякі помилки у виховній роботі, що забуваємо, як багато може зробити людина сама для себе. Можна, та й треба, допомогти людині розігнатись, але стрибнути за іншого не можна. Можливо, інфантилізм нашої молоді ще й від нашої надмірної опіки?

— Що більш за все цінуєте і не цінуєте в людях?

— Ціную — здатність відчувати і переживати біль чужий як свій власний. Це дається нелегко. Переконаний, що кожен повинен намагатися розвинути в собі здатність до співчуття, співпереживання. Не люблю заздрісних. Ненавиджу хамство і підлабузництво — два боки однієї медалі, бо вони лише шкодять справі, яку б сферу ми з вами не зачепили.

— А як Ви відпочиваєте?

— Відпочивати доводиться мало. Завжди знаходяться якісь справи. Однак, особливо останнім часом, переконуюсь у необхідності відпочинку на природі. Закоханий у гори. Вони завжди надихають, породжують якісь цікаві ідеї. Не люблю великих компаній, та й свою квартиру люблю за спокій: сяду в кабінеті — і разом з книгами відпочиваю від суєти. Читання ж книг, журналів та газет, до речі, насущна необхідність для кожної культурної людини, міра його інтелігентності. Той, хто мало начитаний, не володіє важливою інформацією, особисто мені нецікавий. Бачу в такому маловагомого, малодушного і взагалі малоперспективного члена суспільства, якому достатньо себе, "власного двору" і який витрачає безліч часу при повній відсутності суспільної користі. Так і в науці: як тільки втрапиш здатність дивуватись, шукати, доводити, сперечатись, боротися за власну точку зору — ти не вчений.

— Яке у Вас найбільше бажання?

— Працювати, творити, створювати. Та мати сил і часу побільше. Ну а сам процес творчої роботи дає сильний імпульс до життя.

На перший погляд його доля досить звичайна. Народився на Далекому Сході, далеко від столичних наукових центрів, у багатодітній сім'ї столяра. Облуч'є, Хабаровський край — його батьківщина. Там — родове коріння. Міцне. Бо жило і продовжує жити через десятиліття і тисячі кілометрів відстані. Тяга до знань — з дитинства. Звідси — й закінчення школи з медаллю. Потім — Хабаровський транспортний інститут. Потім — справжня конструкторська школа на “номерних” підприємствах Ростова-на-Дону і Хабаровська. Потім — викладацька робота на кафедрі деталей машин... І — знайшов себе, фахового. Остаточо знайшов, бо ж від добра, як відомо, добра не шукають. А тут, у цій царині, було добре, бо працювалось охоче, а труднощі — без яких не буває жодної справи — не стільки засмучували, скільки додавали завзяття.

ЗНАЙТИ СВОЄ МІСЦЕ

Він — це Петро Миколайович УЧАЄВ, тепер — завідувач кафедри основ проектування машин, доктор технічних наук, професор. І все — самотужки, черпаючи сили в тому корінні батьківщини, яке породжує людей особливого складу, за умови, якщо вони не зрікаються того коріння.

Аспірантура — в Іжевському механічному інституті. З науковим керівником — пощастило: Микола Васильович Воробйов — широковідомий у цій галузі науки фахівець, вчений і педагог. Згадуються і досі його настанови. У Суми Петро Миколайович попав з легкої руки одного знайомого професора. І місто сподобалося, і до Москви близько, а там саме з'явилися певні фахові інтереси — почали в столичних видавництвах виходити його книги. У восьмидесяті роки видавництво “Машиностроение” видрукувало їх аж п'ять. Хто розуміє, той знає, як не просто було видаватись тоді в Москві...

“Тили-в мене надійні, — усміхається Петро Миколайович, — тому й міг собі дозволити певний ризик, який себе виправдовував. Що за тили? Дружина моя, Капітоліна Павлівна. Без її наполегливості, вміння створювати умови для чоловіка, який удень і вночі займається своєю працею, навряд чи вдалося б зро-

бити те, що вдалося. І те, що донька Світлана вже в аспірантурі вчиться, теж заслуга наших тилів...”

У Сумах, як-то кажуть, прижився. Завідує кафедрою, яка з 1992 року з його ініціативи стала називатися “Основи проектування машин”. У тому ж році захистив докторську.

Шість десятків років за плечима. Накопичений досвід — фаховий, викладацький і життєвський — відбився в підручниках, навчальних посібниках, учнях і послідовниках. Нині працює над книгою “Качество продукции и современные технологии”. Петро Миколайович пояснює: “Наші студенти повинні фахово вижити, для цього треба володіти конкурентноспроможними знаннями, а якість і технологія — два боки однієї медалі. Звідси й потреба в цій книзі”. Його думки і мрії сьогодні спрямовані, попри всі інші кафедральні та викладацькі турботи, на створення бази для нової спеціальності “Інформаційна технологія проектування”... Це його доля, його життя. Бачить він і довколишні негаразди. Не тільки бачить, але й відчуває, як вони заважають плідно працювати йому тайого колегам. Але бореться, не здається. Такий уже характер, далекосхідний. Та й коріння міцне.

ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ

Безумовно, знаменно, що в цьому році на кафедрі фізичного виховання святкують відразу дві круглі дати: 25-річчя заснування самої кафедри і 60-річчя її завідувача Юрія Костянтиновича БЕРЕСТА. Знаменно, бо нерозривно пов'язані вони, кафедра — протягом усіх років свого існування, і її незмінний керівник.

Починали практично з нуля. І в плані створення належної бази, і в плані набуття відповідного досвіду. Хоча й був досвід

тренерський — Берест почав працювати у вузі, будучи тренером збірних заводу Фрунзе з баскетболу та волейболу. А от викладацького досвіду бракувало. Тепер він — доцент, автор більш як 30 наукових робіт, присвячених питанням фізичної культури і спорту, а також проблемі їх співвідношення з навколишнім середовищем. А ще — досвідчений керівник чисельного колективу кафедри, яка має сьогодні одну з найкращих спортивних баз в Україні: п'ять спортивних спеціалізованих і тренажерних залів, 12 тенісних кортів, стадіон, критий тир, лижна і веслова бази, плавальний басейн, легкоатлетичний спортивний комплекс, два футбольних поля тощо. А ще — суддя Національної категорії з баскетболу...

Щорічно університетівці беруть участь у десятках змагань різного рангу

— від внутрішньовузівських до світових чемпіонатів, на яких, до речі, і медалі завойовують. Так, у 1997 році на світовій першості по стрільбі з лука Світлана Бард стала бронзовим призером. Природно, за статистичними даними важко розгледіти оту напругу й несамоту працю самих спортсменів, тренерів і всієї кафедри фізвиховання, та все ж... За часи існування кафедра підготувала два майстри спорту міжнародного класу, близько 50 майстрів спорту, сотні й сотні кандидатів у майстри та перщорозрядників. Неодноразово університетські спортсмени ставали переможцями обласних та міських спартакіад, входили до складу різних збірних колишнього СРСР, України та області. І сьогодні, коли для спортсменів не дуже сприятливі часи, колективу вдається тримати марку. І чимала заслуга в цьому Юрія Костянтиновича Береста.

"ТЕБЯ, КАК ПЕРВУЮ ЛЮБОВЬ, РОССИИ СЕРДЦЕ НЕ ЗАБУДЕТ"

Коли мова заходить про літературу, завжди згадуєш про великого російського поета Олександра Сергійовича Пушкіна, спадщина якого — це не одинока, хоча й велична, гірська верховина, а міцна гірська гряда з багатьма вершинами, незчисленими хребтами.

Нещодавно в СумДУ відбувся святковий вечір, присвячений 200-річчю від дня народження О.С.Пушкіна. Учасниками були студенти перших-четвертих курсів. Вони читали вірші поета, показу-

вали театралізовані варіанти деяких його казок. Активну участь у святі брала й А.П.Неволина, господиня літературної вітальні, де відбувся вечір. До речі, в його підготовці велику допомогу нам надали співробітники бібліотеки й студклубу. Серед гостей були ансамбль скрипалів педагогічного інституту під керівництвом сестер Макарових, а також співачка, лауреат республіканського конкурсу ім.Т.Г.Шевченка Л.Л.Рекуненко. Режисер-постановник свята С.П.Недбай.

Дякуючи подібним заходам, людям, які їх проводять, можна констатувати, що ім'я поета не забуде.

Ксенія КЛОЧКО,
студентка першого курсу економічного факультету, секція правознавства.

Великий Пушкин!
Твой бессмертный гений,
Как дух неудержимых рвений,
Как солнце истины,
Дарит нам вновь
Надежду, Веру и Любовь!
Средь бесконечных суш, морей
Рождаешь ты в сердцах людей
Свой идеал и вдохновенье,
И божество, и направленье
Своих бесчисленных надежд...
В незрелых душах пробуждал ты
Волшебной лирою своей
Великих истин пониманье
И чувства добрые людей.
И струны лиры вдохновенной
Восславили свободы дух,
Зажгли в народе просвещение,
Огонь которого не тух,
А разгорался с новой силой,
Еще неведомой в тот час,
Чтоб сквозь истории рутину
Дойти в конце концов до нас.
О Пушкин! Ты воспел мечту,
Искусство, истину и красоту!
Великий гений! Ты в столетья миг
Нерукотворный памятник себе воздвиг.

**Ірина
МАХНУША,**
друга
класична
гімназія.

Середина семестру. Дефіцит часу не так тисне на студентство, як, скажімо, в травні. Тож і не дивно, що в літературній вітальні цей період вважається досить-таки гарячим.

ГАРЯЧИЙ ПЕРІОД

185-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка відзначили музичною шевченкіаною. Вела її завуч гімназії №1 Л.М.Бідоленко. Взяли участь — відомі в музичних колах Сум сестри Макарови (скрипка й фортепіано), співак з філармонії Федір Руденко (виконував народні пісні, які любив Кобзар, а також пісні, написані на його вірші), студенти музичного факультету Сумського педінституту проспівали романси на вірші поетів — сучасників Шевченка, а першокурсники СумДУ (германська філологія) Л.Сабаш, Г.Васильківська та інші прочитали твори Тараса Григоровича. Привертала увагу гостей свята майстерно підібрана й оформлена книжкова виставка, присвячена цій знаменній даті. Студенти дещо по-новому після цього вечора подивляться і на твори найвідомішого українського поета і на його особисту долю.

Безумовно, просвітницьким за своєї сутності був і вечір слайдів "Смотреть и видеть, или от "бизона" до "Барбизона", під час якого кандидат мистецтвознавства С.І.Побожій посвячував присутніх у основи розуміння живопису — від наскельних малюнків (бізонів) до середини ХІХ століття, коли барбизонці, мешканці одного з селищ у Франції, зробили спробу намалювати один і той же сільський пейзаж. А на додаток — російський авангард (Малевич). Це вже не перший подібний вечір. Цікава і корисна традиція народжується.

А за давньою вже традицією — співробітники Сумського художнього музею продовжують знайомити студентство СумДУ з життям видатних художників. Так, А.М.-Дужа розповіла про долю й творчість Павла Федотова, давши лекції назву однієї з найвідоміших картин цього живописця — "Анкор, еще анкор", а І.Т.Павленко присвятила свій виступ образу Христа в мистецтві — від всевітньовідомої "Троїці" А.Рубльова до "Темної вечері" С.Далі.

Несподіваною в багатьох відношеннях виявилася зустріч другокурсників фізтеху з Наталією Черкасенко, завітою Сумського обласного театру ім.Щепкіна. По-перше, з'ясувалося, що серед наших студентів є справжні театралі, які відвідують всі прем'єри і знають дещо про закулісне життя. По-друге, виявилось, що Наталя Черкасенко надзвичайно цікава людина, яка вміє володіти і собою, і аудиторією. Розмова стосувалась і досить абстрактних, і досить конкретних аспектів як театрального, так і суспільного життя.

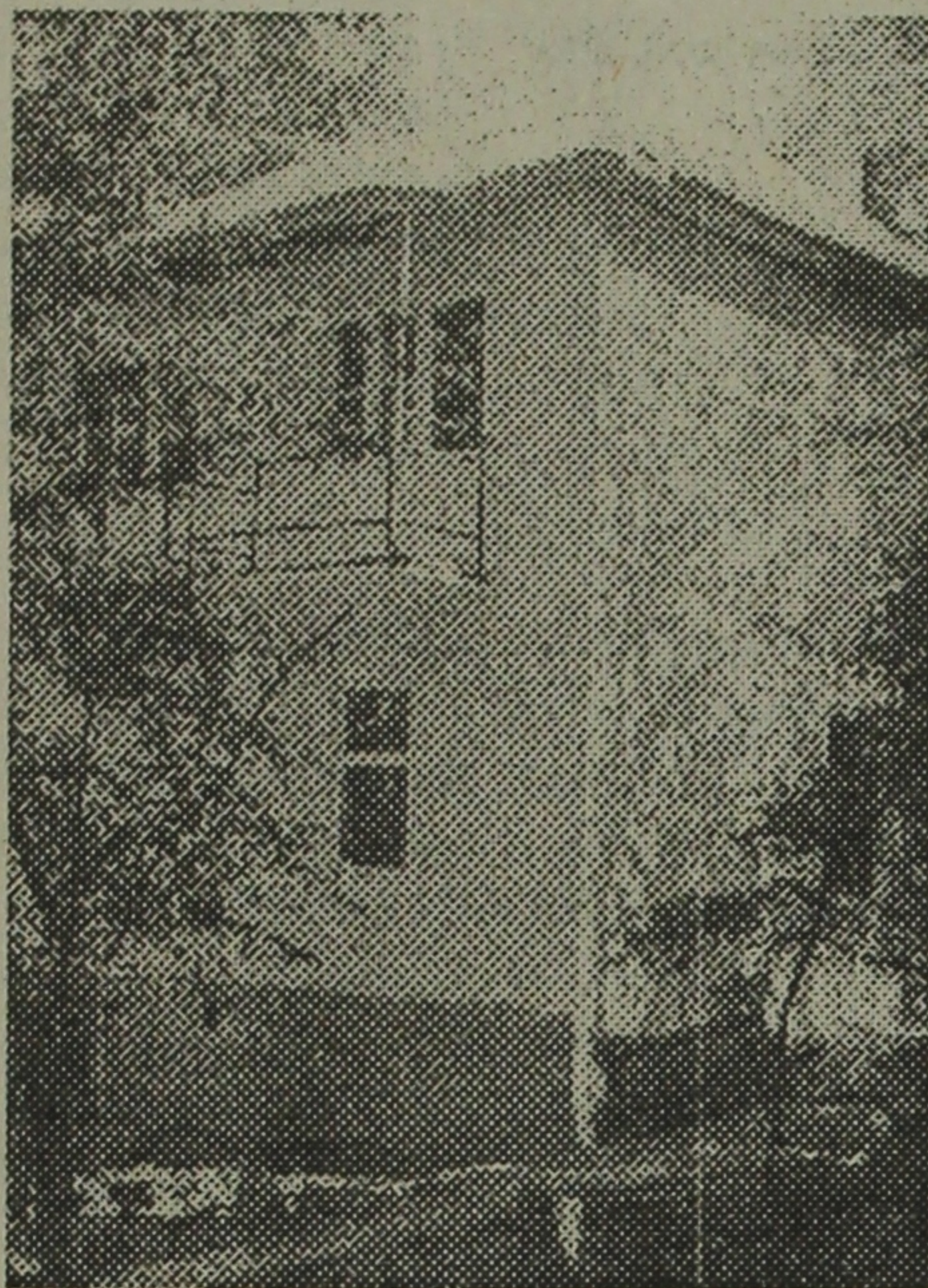
В невимушеній атмосфері відбувалося й обговорення виставки творів Ганни Гідори. Художниця розповіла першокурсникам-перекладачам про своє творче кредо, свої захоплення, а також про свою педагогічну діяльність. За цими суто репортерськими рядками — підкорення не однієї гірської вершини альпіністкою Гідорою, цікаві археологічні знахідки людини, яка не один рік "копала" в Ольвії, життєвий досвід митця, який постійно вдивляється в обличчя й душі людей, аби потім відбити побачене у несподіваних фарбах.

ГУРЗУФСЬКЕ ЛІТО 99.

ОРґАНІЗМ НА ПРИЄМНИЙ ВІДПОЧИНОК

Про те, що влітку можна відпочити в Гурзуфі, у колективі Сумського державного університету знають, безперечно, всі. Та це й не дивно. Адже табір відпочинку в цьому кримському містечку існує з 1992 року. За цей час сотні викладачів та співробітників і тисячі студентів побували там. А оскільки Гурзуф у нашому колективі користується неабиякою популярністю, то й велися роботи по вдосконаленню функціонування табору, отже — по покращенню відпочинку. Так, у 1998 році табір з розряду польових перейшов у розряд стаціонарних: намети, які раніше захоплювали романтикою, але дещо впливали своїми незручностями, зазраз замінено на щитові будиночки...

Цю інформацію доводилося чути в Сумах, і коли потрапив до Криму, не побувати в Гурзуфі не міг. Те, що там побачив — приємно вразило: рівні лінії свіжо-

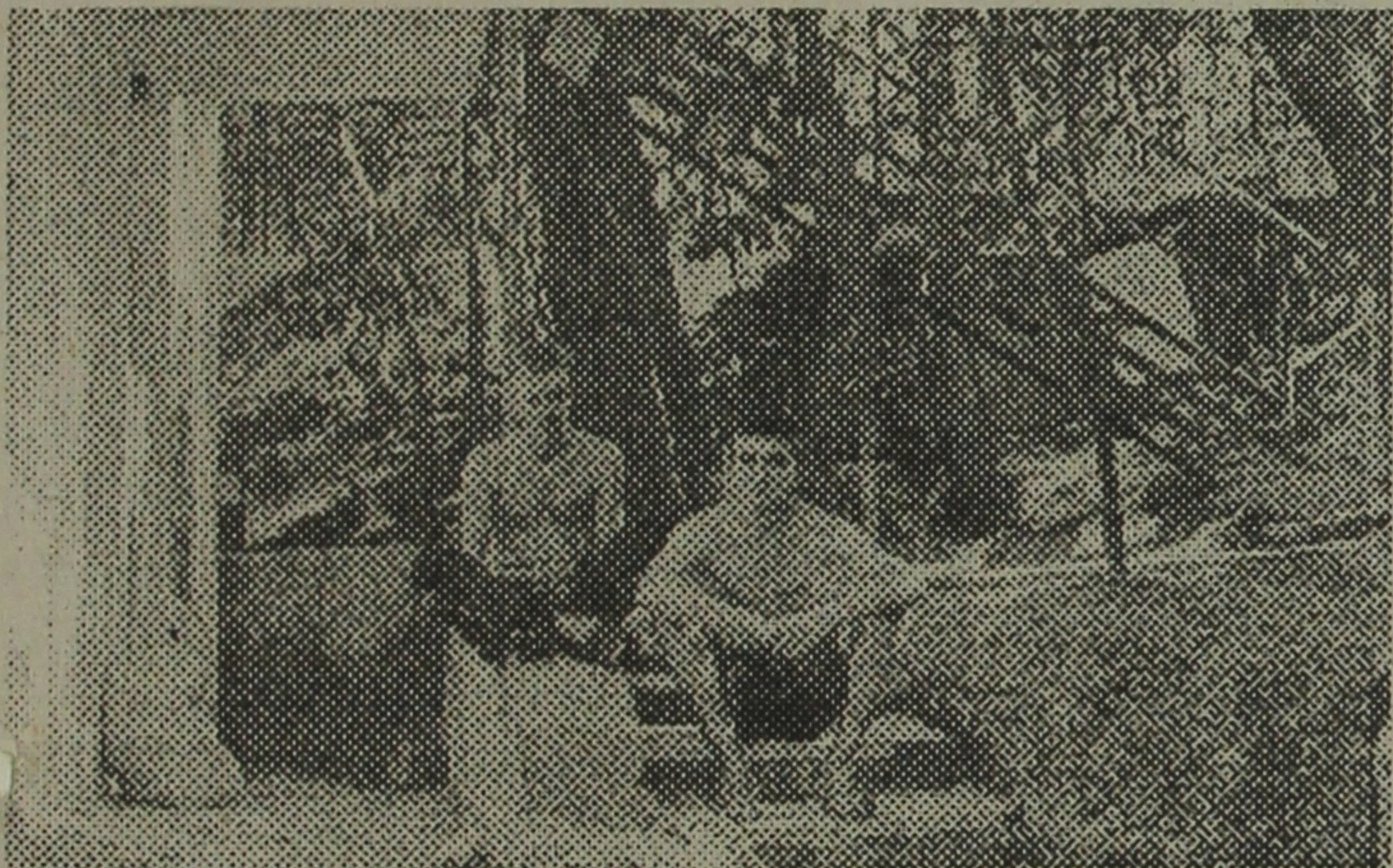

Двоповерховий будинок з двомісними “люксовими” номерами

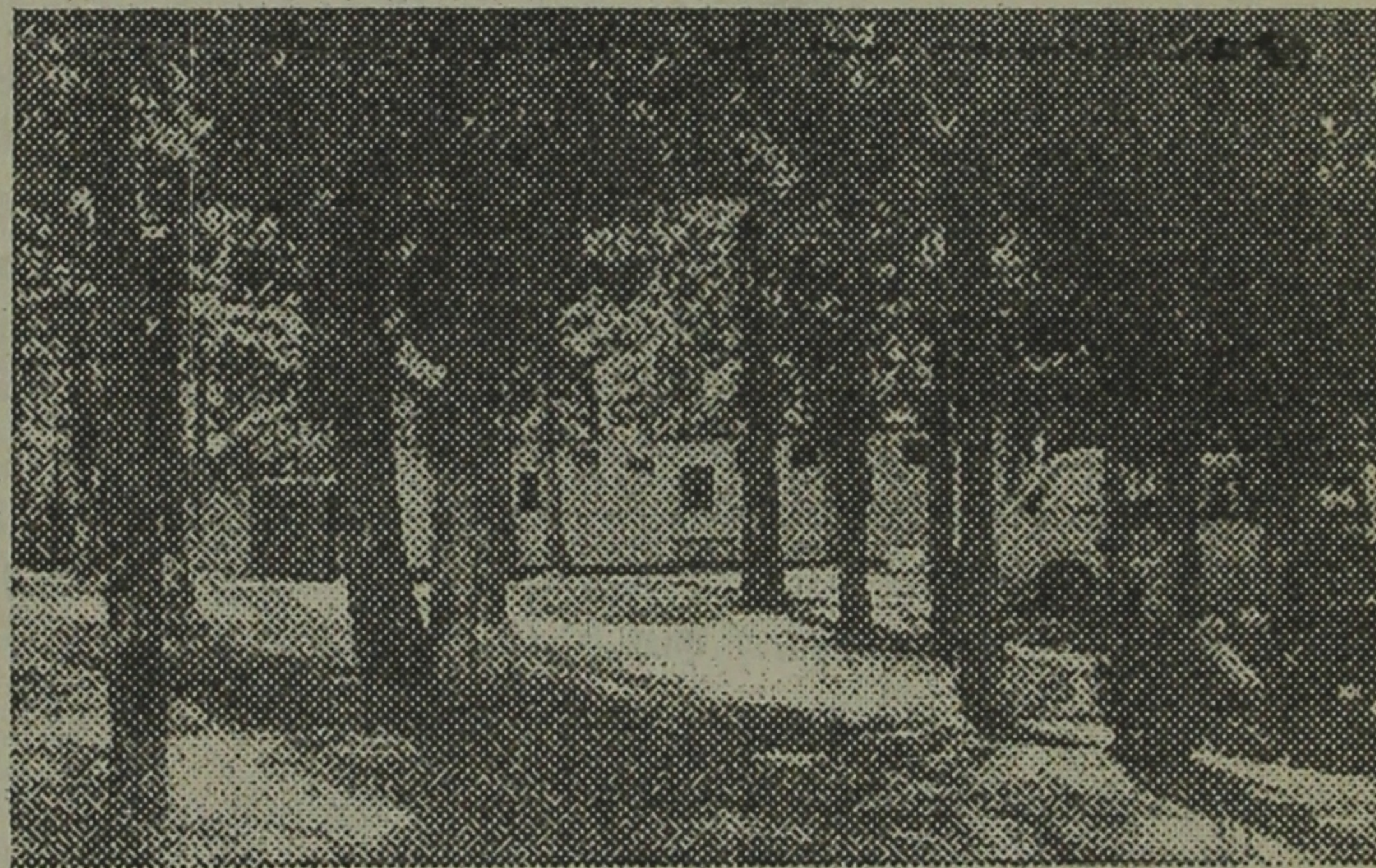
ни”. Якщо відверто, то тільки остання з названих організацій і виділяє кошти. На сьогодні заборгованість за виконані роботи перед підрядником РСУ “Артек” складає близько 100 тис. гривень. Слід добрим словом згадати проректора з АГЧ нашого вузу В.Я.Купенка. Він надіслав до Гурзуфа ремонтно-будівельну групу, яка виконала чималлий обсяг опоряджувальних робіт. Зараз активно працюють тут наші студенти Володимир Кушко, Алла Сушко, Сергій Васильченко. Допомагають і студенти Сумського педінституту.

— А який інтерес у будівництві ДАК “Хліб України”?

— Сьогодні в одну зміну в таборі може відпочивати 100 чоловік. Із цієї кількості 20 місць належатиме “Хлібові України”. За таким же принципом будуються стосунки з Сумським та Глухівським педагогічними інститутами і могли б будуватися з іншими вузами області. Загалом же за літо табір

Студенти СумДУ Володимир Кушко та Сергій Васильченко

Фотопогляд на табір крізь заповідні дерева

пофарбованих дерев'яних будиночків, стаціонарні жіноча та чоловіча душові кімнати (і гаряча вода також є), їдальня, яка виконуватиме функції і танцювальної зали, двоповерховий будинок з двомісними “люксовими” номерами...

Звертаюся до начальника табору Ростислава Валентиновича Абрамітова: “Все готове до прийому відпочиваючих?”

— Загалом, так. Залишилося дещо підфарбувати, винести сміття, підчистити територію. Але ж час у нас іще є, якраз і встигнемо (розмова наша відбувалася 15 червня, а перша група відпочиваючих прибула до Гурзуфа 29 червня).

— З 1996 року, коли довелось насолоджуватись наметовим відпочинком тут, підходить третє літо, а табору практично не впізнати...

— Закономірно. Роботи виконано чимало. Зокрема, у 1998 році звели санітарно-побутовий корпус, проклали триста метрів каналізації і підвели лінію електропередач від міської мережі. За 1999 рік спорудили їдальню на 60 місць, щитовий гуртожиток на 70 місць і адмінкорпус.

— Даруйте, пане директоре, а за які кошти?

— Оскільки наш університет, а це було зрозуміло з самого початку, фінансово не потягнув будівництво, вирішили зробити міжвузівський табір відпочинку. Взяти участь у його спорудженні запропонували вищим навчальним закладам Сумщини. Від самого початку долучився до справи Сумський педагогічний інститут. Зараз виявив зацікавлення Глухівський педагогічний. Також уклали договори на спільне спорудження табору з Гурзуфською селищною радою та Сумським відділенням ДАК “Хліб Украї-

приймає 1000 чоловік. А місця тут прекрасні. Найголовніше те, що сам табір знаходиться у парковій зоні, в оточенні рідкісних порід хвойних дерев. Раніше це було місце, куди спеціально приїздили люди з хворобами легень і лікувалися повітрям. Розумієте, наскільки потрібен такий табір відпочинку університету!? І розумієте також, як важко будуватися у парковій зоні!? На щастя, нас у Гурзуфі зрозуміли всі відповідні служби — санітарно-епідеміологічна станція, міліція, пожежники — і подальше облаштування табору, переконаний, триватиме.

— І насамкінець...

— І насамкінець гостинно запрошуюю викладачів, співробітників, аспірантів та студентів СумДУ на відпочинок до Гурзуфа.

**ВОЛОДИМИР САДІВНИЧИЙ,
Суми — Гурзуф — Суми.**

Dear readers, we look forward to esteemed guests from Great Britain - Mr. Nigel Pye the Chairman of the SEEP Committee and Miss Margaret Broadbent the Vice-Chairman of the SEEP.

The mentioned Committee have done much in terms of cultural and linguistic cooperation.

We wish them luck in their honorable work.

This very page gives a distant idea of the people working and studying here.

The Editorial board.

** SEEP - Sumy English Educational Project

W. Sh. doubts:

Bachelors - "To be or not to be?"

We answer: TO BE!

"This year I'm going to get my bachelor degree, the first academic degree in my life. I cannot say I'm very excited about this fact. Much happier and more excited I was when I became a student. I'm very sorry that time runs so fast. I wish I were a fresher again having these 4 years of study before me. I don't want to graduate, don't want to leave the University to start so-called an "independent" life. I enjoy student's life. Even exams, credits, moduls have their special charm.

I like to study at this University rather for its special atmosphere, than for the system of education. Actually, the latter leaves much to be desired. May be it's because we were the first, it was something like an experiment.

But anyway I'm satisfied with results of these 4 years and grateful to my teachers & my fellow-students."

Mishina Olga

"Four years have already passed but it looks like a day. But if one looks back he will see that there's an aptitude of various pleasant things to recollect. And the recollections are too sweet. Thank God we can stay here for another year. At least I hope to. I mean we have not only the opportunity to continue our education, but also to remain in our Alma-mater, with these nice people, in this atmosphere, at least with each other. I'm happy to have met the people I study with. It was a gift of the lot that we all gathered here together. I thank my lucky stars for having taken up with such intelligent, witty and full of *joie de vivre* people. Four years ago an article was issued by the same paper in which we were called "Guinea-pigs or the first signs?" Fortunately, we turned out to be the latter. I can't say everything was impeccable and we were perfect and dutiful students. Nevertheless we tried to be such. I'm sure I'll miss these splendid years, because already now I miss them."

Garbar Ann

"This year we are getting our Bachelor Degrees which means that a considerable part of our studying is over and each of us must be ready to tread the path he has chosen. We should become adults. You may ask whether we are still children and I'll answer that we are. We are! And this is the reason why our students days didn't turn into hell and were interesting.

Endless lectures and seminars, cramming long unbearable but still endured examination periods after which holidays seem so short, constant studying under the guidance of the members of our respected staff - it all was just one side of our 4-year-long life, and a considerable one, I should say. Nevertheless, we had time for pleasure and leisure, celebrations and fun. And this part of our being students won't be forgotten.

It is Sumy State University where I got so many friends and gained so much knowledge. I don't want to part with this period of my life. Fortunately, I have a chance to stay with my friends at the University for another year and enjoy what is there to enjoy."

Kruglova Marina

WE ARE THE FIRST

Ready or not - the time has come. We are about to graduate and receive our Bachelor Degree. The four years have flown by too fast. They were fun and hard. I am sorry about only one thing that the days of studying are coming to an end. University is "the childhood of an adult". And that is nothing but true.

We have done a grate job. One drawback of being the first - sometimes you fell like a lab animal. Teachers not always know what to do with us. And that makes the learning process a bit complicated. We are the icebreakers, those who follow should feel easier (we hope).

We wish you luck and fun.

Sklabinskaya Irina

Dear swallows, rabbits, fourth year students, would be colleagues.

This year, the last in this millennium, is bachelor-oriented for the freshers of 1995. Next spring will crown you with the diploma of the specialist.

Dear bachelors, you know well that time flies. Four years ago you ushered in a new epoch in Sumy University life. Since then you've made some milestones in its history. The riot of socials produced by you (when first-freshers) are unforgettable indeed. You used to please our ears and eyes. We missed you greatly when you missed both us and our lecture. We share the opinion that translators aren't born, they are made here and in likewise places by the people like you - flexible, changeable, unforgetful, indescribable and un-Englishable.

Fedchenko Olga

The 1st Testament (for the following course to read and to forget)

On the 1st day the Lord separated the light

and the darkness to help the students distinguish a day from a night.

On the 2nd day the Lord created the earth

where the students can study while they are

not having fun and left a lot of water, so that they can drown their notebooks and sadness after having passed an exam.

On the 3d the Lord created the sun for tanning and the stars to stare at.

On the 4th day the Lord grew many useful

plants such as hemp, poppy, onion and garlic.

On the 5th day the Lord created many kinds of animals, including studentius

Nonsapiens and Teacherius Terriblius.

On the 6th day the Lord finally made people

who produce the vital and needful things

for studentius Nonsapiens and Teacherius Terriblius.

On the 7th day He got very tired and went to a student party.

* *

Эти стены холодны зимой,
Летом жарко - в общем,
как обычно.

Вот уже приходишь как домой, -
До того здесь стало все
привычно.

Первый день я помню
до сих пор:
Даль километровых коридоров,
И наивный не о чем-то спор,
Самый глупый из глупейших
споров.

Год проходит, снова год идет,
Тактика развилась штурма
лифта.
И студент вновь не спеша бредет,
Вспоминая что-нибудь из
Свифта.

До тринадцатого - пеший ход,
С каждой ступенью вновь
взрослее.

Виден из окна лишь небосвод,
С каждой парой как-то веселее.

Первый ли экзамен, иль зачет,
Может быть коллоквиум с
латыни,
В чем-то очень мелкий недочет,
Где-то мрамор всех наук
твердыни.

Опозданий, оправданий ряд,
ОДЗ убежища расчеты,
На экзамене не тот билет -
свят, свят,
Сводятся опять с наукой счеты.

Бакалавр, о имя - бакалавр!
Не из нашей лексики, конечно.
Как венок,
как не созревший лавр,
Зазубрил, сдал и забыл беспечно.

Разума иль мудрости добыв,
Знаний ли гранит науки
сгрыжен,

Иль когда под партую прикрыв
Шпоры, был студент
слегка пристыжен.

Это жизни непрерывный ход,
Это смена новых поколений,
Это чей-то ценный бутерброд
И работа до седьмых калений.

Ведь студент -
он не простой народ,
Нация невидимого края,
Он сейчас смеется во весь рот,
Завтра он печален, слов не зная.

Эти стены холодны зимой,
Летом - жарко, в общем,
как обычно.
Вот уже приходишь как домой, -
До того здесь стало
все привычно.

Шелехова Оксана

Korolyova Veronika

Frankly, sometimes it is difficult for me to realize that I have studied already four years at this University and this year I obtain a bachelor degree. Of course, I can get a diploma and become "free" from every day waking up early in the morning, duties connected with my home assignments, reports, individual reading and course-papers. But I have decided to go on studying and obtain a degree of a specialist. To me it sounds silly to study 4 years at the University and become only a bachelor, a college-degree. That's why I'll stay here and will hope that the last year will be not difficult and will be over in the twinkling of an eye.

Tour Tanya

Being a graduate is not easy. Everyday is eager to prolong his education. It is no doubt that to be a student is better than to be an unemployed. That is why our students wish to get further education in the fifth year.

IT'S TIME TO LEAVE

by Unanimous

There is time to sing when you want
There is time to jump if you're happy
There is time to cry, and to laugh,
and to love
There is time to leave.
It's quite near ...

We remember the day
when we came,
Saw at first all your smiles and faces.
We experienced the joy
and delights of the days.
This was the greatest elation.

Time passed, time flew,
things have changed.
We are bored and tired a little
But the joy has remained some
where in
Depth of our souls. It lives there.

Now four years have passed
Leave is near at hand. In the air -
the feeling of sadness.
We'll always remember and never
forget sense of joy and delight
which we had here.

Dsjuba Natasha

SPRING SONG

Spring when coming
Carries sunshine,
Carries wideness of the sky.
Spring when coming
doesn't tiptoe,
It will rush into your life.
It will crush
Your dusty mem'ries
With its clean and gorgeous
hands
Whispering songs
Of wind and wildeness,
Making souls of people fly.
Spring when coming
Gives you future,
Hopes, life and further ways.
Spring will carry
(Troubles, merry)
You to summer's blooming
days

Spring when coming
Carries presents.
Share spring and joy with us!

ЩО ПИШУТЬ ДО "РЕЗОНАНСУ"

ЕДУАРД ГЕННАДІЙОВИЧ ТА АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ

Чесно кажучи, такого напливу кореспонденції "Резонанс" за весь час свого існування не пам'ятає... До редакції надійшло два матеріали. Ні, шановні читачі, це не каламбур. До редакції дійсно надійшло два матеріали і вони дійсно перевищили річні надходження за попередній період. Перевищили — за обсягом.

Перший лист — від доцента кафедри фінансів Едуарда Геннадійовича Козіна (12 сторінок комп'ютерного тексту). Слід сказати, що в цього листа два адресата: редакція "Резонансу" та голова профспілки викладачів і співробітників СумДУ А.І.Єщенко. Тож не дивно, що небагом після першого ми отримали і друге послання, від Анатолія Івановича Єщенка (6 сторінок машинописного тексту). Дослівна публікація цих епістоляріїв зайняла б шість газетних сторінок. Тож редакція вирішила викласти суть запитань Едуарда Геннадійовича Козіна до Анатолія Івановича Єщенка і відповіді Анатолія Івановича Едуардові Геннадійовичу.

Головна суть написаного Козіним полягає в тому, що він, як доцент кафедри фінансів, на документальних матеріалах профкому провів економічний аналіз діяльності цієї організації. На підставі аналізу Е.Г.Козін ставить кілька запитань:

- Зі звіту профкому не видно ніяких практичних результатів звернень профкому до Президента, Кабміну, Верховної Ради і депутатів Верховної Ради по стабілізації виплат поточної заробітної плати і погашення заборгованості за попередні роки;

- Чи вважаєте ви, шановні колеги, нормальним, що 48% від суми зібраних наших профвнесків пішло на утримання апарату і керівних працівників профкому та обкому профспілки?;

- Чи вважаєте ви нормальним, що для утримання профспілкових внесків із нашої зарплати необхідно профкому оплачувати роботу аж 7 бухгалтерів і що при цьому робить штатний бухгалтер профкому?

- Яку зарплату, із наших з вами профвнесків, регулярно і без затримки отримує керівництво нашого профкому? Хто встановив місячний фонд оплати праці керівництва профкому у розмірі 666 грн. на місяць?

- Глибокоповажний Анатолію Івано-

вичу! Може я, як економіст, щось і не розумію, однак роз'ясніть усьому трудовому колективові: якою ж була структура виплат профбюджету СумДУ у 1998 році?

- Вимагає пояснень і питання видачі путівок на санаторно-курортне лікування в кількості 23 штуки в 1998 р.? Скільки всього насправді було видано путівок, хто ті щасливчики, хто оздоровився за рахунок соцстраху?

Едуардові Геннадійовичу Козіну відповідає голова профкому викладачів та співробітників Анатолій Іванович Єщенко:

- Всього доход університету за 1998 рік склав 2 276 200 гривень. З них 1 316 500 грн. пішло на виплату поточної зарплати та погашення заборгованості за 1996-1997 роки;

- Згідно з "Положенням про Фонд соціального страхування України", затвердженим постановою Кабміну від 27.06.98 №972, встановлено розмір внесків у сумі 4% на фонд оплати праці. Протягом 1998 року до Фонду соціального страхування університетом перераховано 139 тисяч гривень. 80% цих коштів були використані на соціальні потреби самих же університетівців (оплата лікарняних, лікування та оздоровлення співробітників і студентів, новорічні подарунки тощо). 20% коштів — спеціальний резерв Фонду, який використовується на непередбачувані соціальні цілі, наприклад, повинь у Закарпатті;

- Дійсно, протягом 1998 року співробітники та викладачі отримали 23 путівки в санаторії. Видача їх ведеться по документах суворої звітності. Прізвища людей, які їх отримали, я не маю права називати через газету. Якщо хочете, зайдіть і подивіться журнали обліку. Тільки, будь ласка, не говоріть, що вони "щасливчики". Бо це люди, які перенесли інфаркт міокарда, резекцію шлунка, операції на нирках, легенях та інші важкі захворювання;

- В цілому загальний зміст економічного аналізу, виконаного Едуардом Геннадійовичем, зводиться до того, що профком нічого не робить для своїх співробітників, збирає їхні гроші у вигляді членських внесків і використовує для особистих потреб. Повідомляю, що за період з березня 1995 року (момент обрання проф-

кому) по 1 січня 1999 року профкомом працівникам університету надано: путівки в санаторії - 90 штук, у будинки відпочинку - 76, в табір у Гурзуфі - 272, у піонерські табори - 101, матеріальну допомогу надано - 569 чоловікам, новорічні подарунки отримали - 2989;

- Тепер про заробітну плату голови профкому. Вона встановлена згідно з діючими нормативними документами і складає 240 гривень за місяць. Крім того, ме встановлена надбавка в сумі 80 гривень на місяць (згідно зі статтею 118 КЗоТ України, за мною збережений середній заробіток за попередньою роботою. На голову профкому я обирався з посади завідувача кафедри).

Закінчуючи свого дописа до газети, Едуард Геннадійович робить висновок: терміново необхідна серйозна перевірка всієї господарської діяльності профкому університету і що перевірку зобов'язана зробити ревізійна комісія, до складу якої повинні ввійти компетентні у фінансах і бухгалтерському звіті спеціалісти з широкою участю рядових членів профспілки від усіх профгруп університету.

На це Анатолій Іванович відпорвідає: "Профком знаходиться не на Марсі, а в Україні. Зараз не існує таких організацій, які б не перевірялись компетентними контролюючими органами. Комісія КРУ, що перевіряла університет з жовтня 1998 року, перевіряла і нас, і всі інші підрозділи, що розпоряджаються коштами. Потім були ревізії, проведені органами Ощадбанку, Фондом соціального страхування, Пенсійним фондом, обкомом профспілки. Але ні однією з тих ревізій порушень не виявлено... Відповідаючи на запитання Е.Г.Козіна, хотів поставити крапку. Але раптом виникло таке запитання морально-психологічного характеру: нехай не дуже гарно (на думку автора статті), але все ж 15 років я захищав інтереси своїх співробітників і багато кому допоміг. Чи знайдуться серед співробітників такі, що захистять і мене один раз від тяжких та несправедливих звинувачень?"

Нам, редакції, залишається додати одне: і матеріал Е.Г.Козіна, і матеріал А.І.Єщенка в повному обсязі знаходяться у "Резонансі". Всі, хто вважає, що щось не зрозумів чи забажає повного ознайомлення — може це зробити.

СПРАВИ ВЕТЕРАНСЬКІ

На спільному засіданні ради ветеранів і комісії по соціальному захисту ветеранів війни, праці, громадян похилого віку Сумського державного університету розглядалися важливі не лише для ветеранів питання. Серед яких ішлося про завдання університетської комісії по захисту наших ветеранів, про підсумки перереєстрації пенсіонерів різних категорій і обстеження умов їхнього життя, про проведення звітно-виборної конференції ветеранів СумДУ.

З першого питання виступив В.Є.Євдокимов, який проінформував, що наказом ректора створена відповідна комісія, головою якої призначено

І.О.Ковальова. А також, що розроблені заходи, направлені на покращення соціального захисту ветеранів різних категорій. По другому питанню виступили А.В.Зимін, керівник секції ветеранів, учасників бойових дій, Л.Т.Мазуренко, керівник секції ветеранів, учасників Великої Вітчизняної війни, та І.Г.Калашник, керівник секції ветеранів праці. Вони інформували про те, що в нашому університеті ветеранів праці — 100 чоловік, ветеранів війни — 44, ветеранів-учасників бойових дій — 31, а ветеранів Збройних Сил — 17. Складені акти обстеження умов життя всіх категорій ветеранів, з'ясовано їх потреби і проблеми.

Ректор університету І.О.Ковальов інформував присутніх про конкретні заходи, вжиті керівництвом вузу для надання матеріальної допомоги ветеранам війни і праці, учасникам бойових дій. Він запропонував також скласти списки ветеранів, з урахуванням різних категорій, а також взяти до уваги, хто з якої організації пішов на пенсію. Адже є такі, котрі працювали на підприємствах і тому їх пенсія дещо вища в порівнянні з тими, хто став пенсіонером, працюючи в університеті. Це дасть змогу більш диференційовано підходити до надання матеріальної допомоги.

На засіданні вирішено провести звітно-виборну конференцію, яка й відбулася в квітні. На ній головою Ради ветеранів СумДУ знову обрано В.Є.Євдокимова.

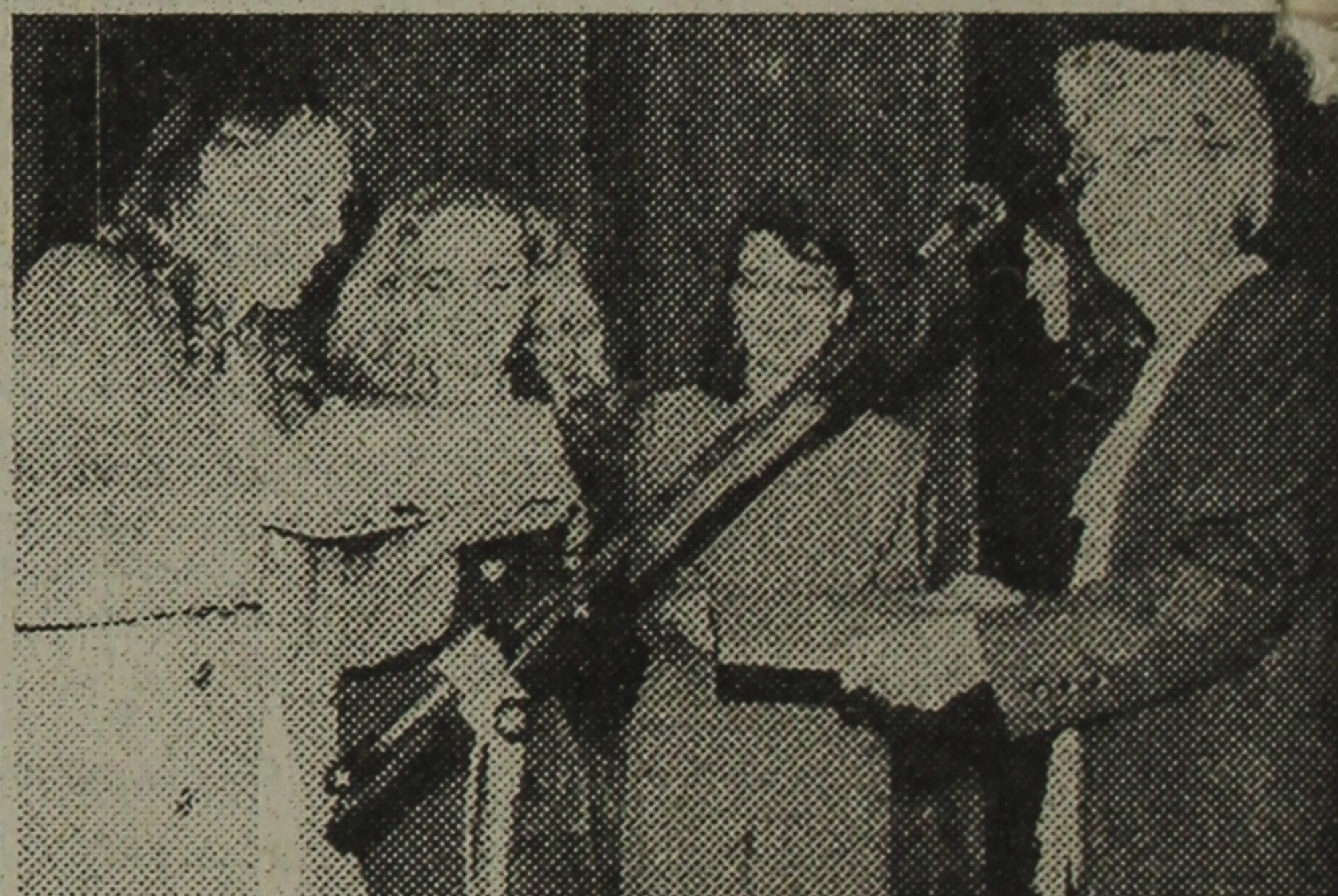

Під назвою "Освіта і кар'єра - 99" 18-20 червня у приміщенні театру ім. М.С.Щепкіна пройшла виставка дошкільних, виробничо-навчальних та навчальних закладів Сумщини I-IV рівнів акредитації, наукових бібліотек. На фото: начальникові обласного управління освіти панові Живодьору та заступникові голови облдержадміністрації пані Латишевій демонструє експозицію СумДУ перший проректор Анатолій Васильєв.

Студенти мають мера

28 червня, саме на День Конституції, на базі відпочинку "Олдиш" під Сумами було розгорнуто наметове студентське містечко в рамках Всеукраїнської акції "Студентська республіка". Мешканцями її були студенти всіх вищих навчальних закладів Сумщини. У відкритті цієї акції взяли участь ректори вузів та заступник голови облдержадміністрації Микола Соколов.

Окрім спортивних змагань, демонстрації вміння розважатися, юнаки та юнки бавилися в політику: утворили дві партії — Надії та Здорового глузду — і висунули від них претендентів на мера студентської республіки. Після підрахунку голосів виявилось, що ним став студент Української академії банківської справи Сергій Лотнік. А перше місце за результатами розважально-спортивних конкурсів посіли студенти аграрного університету. Наші також в усіх заходах були помітними, часто запалюючи інших учасників своєю енергією.

Протягом квітня-травня-червня в нашому університеті пройшли традиційні дні факультетів. Фотопогляд зафіксував момент його проведення у майбутніх інженерів.

"РЕЗОНАНС"

Газета Сумського державного університету
Реєстраційне свідоцтво СМ №020

Газету віддруковано в "Різоцентрі"
Сумського державного університету: м.Суми,
вул.Римського-Корсакова, 2.
Замовлення № 351

Редактор В.Садівничий

Тел.: 392-397.
Адреса: м.Суми, вул.Римського-Корсакова, 2, корпус Г, кімната 406.